

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

Any II.—TARRAGONA, 4 janer de 1914.—Núm. 26.

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Méndez Núñez, 6, baixos

Els treballs se publiquen baix la
responsabilitat de llurs autors.
No's retornen els originals.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Trimestre . . . . . 1'50 ptes.
Anuncis, a preus convencionals.

Any nou

En la successió del temps hem començat un altra anyada. Això vol dir que noves il·lusions i esperances ens alentaràn en el camí de la vida. I també significa que altres desenganys i defalliments ens acompanyaràn en la diària lluita. Alegries i tristesses en el sí de la família, en el cercle d'amics, en el poble pel progrés del qual treballlem sense recansa, en la nació que furga per a guanyar-se'l lloc que li correspon en el concert mundial... ¿Qui es que avui no referma'l seus afectes i renova les conviccions i ratifica'ls propòsits d'avenç i de millora?

Pels qui de dia en dia, en la propaganda d'ideals nobles i purs, anem esmerçant les nostres energies, el començament de l'any nou està revestit d'una dolça poesia. En aquest moment millor que en cap altre'ns adonem del camí fet i guaitem amb més claretat el que encara'ns resta seguir. I es un goig veure com les idees tingudes per utòpiques i irrealisables han encarnat en les multituts, com els partits despreciats air mostren avui la seva poixança, com la societat se prepara per a l'assoliment d'institucions i reformes en la virtualitat de les quals ningú creia.

Optimistes convençuts, en cada any que ha passat d'ençà del primer dia que actuem en la vida pública, trobem un record consolador. Els nostres ideals han guanyat adeptes, les nostres doctrines s'han extès ostensiblement, les nostres agrupacions han adquirit més força i energia. I això'ns convida a continuar la lluita que nosaltres no hem d'acabar i que continuaran altres amb la mateixa fe que'ns anima i amb més i millors medis de combat.

Progressa tot el món. La vida esdevé cada jorn més agradable. El sol va il·luminant a cada tom de la terra més cares rialleres... ¿Què hi fa que sia major el neguit, més intens l'esforç, més llarga i violenta la creuda que es menester per aconseguir la finalitat perseguida? Un major coneixement resplandeix per tot, una major consciència s'endeuina en tots els actes. I això'ns acosta de mica en mica a la perfecció i'ns dona una seguretat i una tranquil·litat que les generacions passades no pogueren gaudir.

Comencem un altre any. El passat ens servirà d'experiència. La nostra intel·ligència descobrirà nous horitzons, la nostra cultura més ample camp, el nostre sentimentalisme desconegudes afeccions. I pensarem que no es endevades que hem passat pel món, quan l'hora sia arribada del nostre somni etern, perquè lo poc o molt que haguem realitzat serà herència de les futures generacions i exemple i guia d'altres homes tan optimistes com nosaltres.

Saludem, doncs, l'any nou, i sia per a tots plè de satisfaccions i ventures. Per als amics i correligionaris, perquè puguin enfortir les seves conviccions i lluitar al nostre costat amb creixent entusiasme. Per als nostres enemics també, perquè puguin convencer-se pocs o molts de la llealtat i honradesa amb que procedim i's preparin a esdevenir en altres anyades els nostres companys més fermes i inseparables.

***

Daltabaix?

Poques vegades hem presenciat un desballestament més gran en la política espanyola. Desfets els partits per lluites intestines, sense orientació fixa'ls governants, indiferent o desenganyada la massa del poble, sembla proper el moment d'una total desfeta. I no obstant es lo més segur que no passi res; perquè lo que a nosaltres ens sembla qui sap què, pels qui de veritat regeixen el món, pels veritablement

interessats en vida o en la mort dels pobles que podríem anomenar secundaris, no té cap importància.

Haurà sigut sempre o de fa molt segles aquest el paper reservat a l'Espanya? No ho sabem; però a través dels fulls de l'història, el desballestament perdura amb major o menor intensitat. Ho hem dit i no'ns cansarem de repetir-ho: som un Estat que no té de tal més que l'apariència. En apariència vivim i'ns governem, i avui son al poder els que ahir eren a l'oposició. En la realitat, ni aquest viure mereix el nom de vida, ni'l govern es res més que una farsa, ni'l poder mereix consideració i respecte de cap mena.

No es això encara lo més sensible. Lo que'ns alarma de debò, es que'ls vicis i mancaments de la política espanyola, sembla que volen estendre's i pendre carta de naturalesa a Catalunya. El caciquisme rebrota aquí amb una força i intensitat considerables. I'ls procediments que consideràvem retirats i abandonats per sempre més, tornen a emprar-se precisament per molts homes qui s'havien distingit lluitant per a combatre'ls.

Devant d'això no es estrany endevinar una creixença forta i potent dels dos únics ideals que aquí's mantenen allunyats de la farsa política imperant; el veritable nacionalisme i'l veritable socialisme, o, per a dir-ho més clar, el nacionalisme que eludint tant com puga l'acció política corruptora's dediqui principalment a la reconstitució de l'ànima de Catalunya, i'l socialisme que prescindint de lo que no li es essencial enfondeixi les seves arrels en el vastíssim camp de les reivindicacions obreres.

Nosaltres cridem respecte d'aquest punt l'atenció de la nostra joventut. Els homes purs i de sana intenció que estimin a la nostra Catalunya; els qui estàn a l'ensemps enamorats dels ideals de progrés i millorament social en tots els ordes, deuen pararse un moment a considerar l'actual situació d'Espanya i dels partits espanyols. I molt més encara deuen preocupar-se de la tasca que aquests partits, diguin-se lliberals o conservadors, carlins o republicans, centralistes o regionalistes, venen realitzant a Catalunya.

Potser serà hora de començar una creuda violenta contra una actuació política en general que estimen perturbadora i suïcida. Perquè, per lo que's veu, fins els mateixos que fa pocs anys renegaven de Madrid i de tot lo que d'allí venia, acudeixen avui al centre odiat per a satisfer les seves ambicions, no reparant en comprar favors a preu de dignitat.

Si'l daltabaix existeix i cada dia es més esfereïdor, salvem al menys lo que pot donar-nos, per a avui, una esperança, per a demà, un alè de vida.

***

Renegats

Ens proposem parlar avui de les persones que seguint una idea política, vé un dia que canvien de pensar i s'empassen a un camp contrari. Preguem que no's veigi en aquestes ratlles, cap motiu de personalització, puix que al parlar-ne ho fem en termes generals.

Nostre apostolat es de respecte a totes les idees, ja sien polítiques, ja religioses així com de tolerància; no volguent veure en qui pensí de modo diferent al nostre un enemic, si no un equivocacat, puix que des del moment que defensem les nostres doctrines, per creure-les de veritat, hem de considerar equivocacat al qui discrepi de nosaltres.

Hi ha persones que perteneixen a un partit polític i en ell han fet mèrits i creat personalitat; més devé un moment determinat, i s'empassen al camp

contrari amb tota la seva història i amb tota llur personalitat. Si el fer això obeeix a un estat de consciència; si el fer això porta un convenciment íntim d'obrar amb recta consciència; si'l donar aquest pas porta com a complement la tranquil·litat i'l sossego de l'esperit, nosaltres, francament, noblement, desinteressadament ho aplaudim, i pregonem que fer lo contrari, fora injust, fora un acte reprovable i fins un acte criminal. Ans que tot, es la consciència, i l'home que obra en consciència neta, es mereixedor de totes les deferències, de totes les simpaties. Però, si, com sovint passa, aquest canvi de postura no te altra fi, que'l lucrar en profit propi, o la baixa venjansa contra una persona determinada, o'l fatuós enlairament, o l'intriga meditada..., aleshores se converteix en l'acte més baix i més indigno que's pot registrar en el terreny de la política; un acte indigno de qui s'anomena polític i que impossibilita, o deuria impossibilitar, per tota la vida i per tots els actes a qui'l porta a terme.

Es per xò que nosaltres voldríem que sempre que això passa, el partit polític que reb de nou a un convertit d'aquets, li posés tota mena de dificultats a vencer, li demanés tota classe de patents d'honradesa i bona fe, i procurés, en fi tenir la seguretat de que aquell individu es una persona recomanable i que l'acte que ha portat a terme es un acte de persona conscienta i honrada. Més, per desgracia, això no sol passar mai, i a diari veiem persones, a lo millor prestigioses, desestar d'un camp polític per a engroixir-ne un altre i que fins allavors havien combatut ab sanya i ardiment i ab contundenta argumentació.

¿Què hem de pensar d'ells i dels partits que'ls recullen?

¡Veieu si hi ha herbota encara per a espigolar en el camp de la política!

¡No acabarien mai de contar-ne de polítics renegats!

***

El col·legi Mont d'Or i'l nostre art tarragoní

No es la primera ni la segona vegada que venen de fora la ciutat nostra, seccions de joves estudiants a fruir tot l'immens tresor artístic que Tarragona enclou. El dilluns d'aquesta setmana ho feu el Col·legi Mont d'Or que dirigeix el nostre bon amic i excelent pedagog En Pau Vila, a la Bonanova.

Son aquestes excursions dignes de tota mena de lloances i les mereixen també'ls mestres iniciadors, els quals denoten estar posseïts d'un alt i refinat gust educatiu, barreja d'excursionisme i d'emoció artística catalana.

Per cert que contrasta aquesta labor dels mestres forans amb la que realitzen els de la ciutat, els quals, potser per poc amor a lo de casa, potser per creure que lo nostre no ha de tenir un interès gaire emotiu, car els ulls ho aguaitan a tota hora, no s'han preocupat, poc ni gens, en fer conèixer historicament els alts i baixos que Tarragona ha sofert en el transcurs dels segles.

I si els nostres petits estudiants no saben res de la seva ciutat, tampoc conèixen el nostre art tarragoní, aquest art que reflexa tot un passat de grans apagades, aquest art universal en el cercle de les coses volgudes.

Dol a l'ànima oir com joves-homes que entren de plè en el concert de la vida, no han estat mai al Museu de Tarragona; que parlen del Pont del Diable com d'una obra feta per art d'encantament, segons una tradició vulgar; que de la nostre superba

Catedral no n'han vist altra cosa que la seva grandària gegantina; que no han estat al clot del Medo; que no han vist Centelles, ni Santes Creus, ni Poblet, ni tampoc han flairat un llibre dels nostres més grans escriptors.

En una paraula: que saben de Tarragona no més que allò que viuen materialment, però ben poca cosa de l'esperit.

Així, sol passar sovint, que quan venen turistes o comissions de joves estudiants, se troven aquets sols, ben sols, no pas per descortesia dels d'aquí, que això no passa en la nostre hospitalità ciutat, sinó més bé per que no tenim acompanyants coneixedors o prou competents per dir amb tota galanteria i domini: Mirèu, mirèu: això fou l'anfiteatre romà; ço altre'l temps consagrat a Júpiter.

Els nostres estudiants, grans i xics, —salvant les honrossíssimes, però poques excepcions, es natural! — no poden brindar-se a una tan fàcil tasca, per que a n'ells ningú els ha fet tastar la gràcia de les nostres maravelles, i en canvi, ¡oh, paradoxa! els han donat a gustar mil barrejes estrafalaries d'histories d'altres pobles, bocins d'art d'ací-d'allà, que acaben per a fer-los devenir pseudo-enciclopèdics del més enllà inconegut, mentres resten cegos i sense paraula davant de lo que veuen i palpen, del naixer al morí.

¿No podrien els mestres tarragonins alligonar als seus deixebles del regust de lo que aquí tenim com un present de glòria i d'art? Pensen que no tota la responsabilitat serà demà per l'al·lumne quan al parlar-li algú de la seva ciutat éll respongui, entre còmode i negligent: ¡Oh, bé; de lo de casa no m'han van ensenyar ni un mot; però de lo de fora, vos en puc contar tot un llibre.

A nosaltres això ens fa l'efecte d'aquells pobres xicots de poble, que al preguntar-los-hi com se diuen, vos responen més d'un cop: Jo'm dic Joan, pero al pare li diuen el *Cisco de la coi.ra*.

I no poden sortir d'aquí.

R. DE LL.

* * *

El nou Ajuntament

El passat dijous, amb les formalitats de consuetud, se constituí el nou Ajuntament. Assistiren els regidors antics Srs. Oliva, Nin, Massó, Curull, Montserrat, Soler Cañellas, Solé Granell, Martorell, Sabater i Guasch, i'ls darrerament elegits Srs. Lliteras, Lloret, Munté, Cavallé, Rimbau, Boxó, Ventosa, Albafull, Virgili, Orovió, Salvadó, Armengol, Balart i Sugrañes. Presidí l'Alcalde Sr. Prat.

Llegida del Secretari Sr. Nogués la R. O. nomenant Alcalde al Sr. Prat, aquest agraeix al govern la distinció amb que l'ha afavorit i endreça paraules de salutació tan als regidors sortints com als entrants. El Sr. Montes, qui, junt amb els Srs. Boldú, Cabré, Ventosa (E.) i García que acaben la seva gestió, assisteix a l'acte, se despedeix de l'Alcalde i de l'Ajuntament, desitjant a tots el major acert i oferint-se'ls-hi personalment.

El Sr. Lloret, en nom de la minoria republicana correspon a les salutacions de l'Alcalde i del Sr. Montes, sentint que en aquell moment no pugui ostentar ell o qualsevol dels regidors nous la representació total de l'Ajuntament a causa de l'intransigència i despotisme dels qui tant han predicat la concòrdia, la pau i l'harmonia.

S'aixeca'l Sr. Albafull, i després d'agrair també les salutacions, protesta del nomenament d'Alcalde de R. O. Ell no sap que en Cambó i'ls de les Lligues dites regionalistes de dins i fora Barcelona, s'han arrocegat aquest darrers dies pel Ministeri de la Governació implorant iguals favors pels seus amics. Ell no's recorda que en Guasch, el seu company de la Lliga, acceptà'l mateix honor. Per a justificar l'impolític acort de la majoria pseudo-popular que vol copar totes les tenències, parla dels *copos* de la popular. Aquest home tampoc recorda que la darrera paròdia popular ja no anà al *copo*.

El Sr. Oliva, per encàrrec especial de la minoria republicana, combaté amb molta fortuna'l nomenament d'Alcalde de R. O. i demostrà l'inconsequència que entranyaven les manifestacions del Sr. Albafull, tant per que ni éll ni la majoria tenien auto-

ritat per a rebutjar lo que avans havien acceptat gustosament, com per que aquesta majoria a l'arrebassar totes les tenències, donava proves d'odi a tots els principis i pràctiques democràtiques. També censurà i senyalà com un dels inconvenients de les Alcaldies de R. O., la remoció injustificada dels empleats.

El Sr. Montserrat, volem creure que en nom de la majoria popular, saluda als regidors entrants i sortints, censura al nou Alcalde i no's fa càrrec de les encertades manifestacions del Sr. Oliva.

El Sr. Guasch preten justificar-se amb pobríssimes raons d'haver acceptat l'Alcaldia de R. O. i haver-la exercida fins fa pocs dies.

El Sr. Prat diu que farà us de les facultats que la llei li concedeix com a Alcalde amb la mateixa llibertat que'ls regidors usaran de les que'ls hi son propies. Aclareix els conceptes vertits respecte a les cessanties dels guardes-rurals, fent constar que no'ls ha despedit, sino que tracta de formalitzar la seva situació.

Després d'aquesta tanda de discursos, se procedeix a l'elecció de tinents, resultant proclamats per 14 vots i 10 paperetes en blanc, els següents: 1.er tinent, Sr. Soler Cañellas; 2.^{on}, Sr. Montserrat; 3.er, Sr. Balart; 4.^{rt}, Sr. Solé Granell; 5.e, Sr. Boxó, i 6.e, Sr. Rimbau. En igual forma queden nomenats Síndics, els Srs. Ventosa i Albafull.

Aquesta elecció promou en el nombrós públic comentaris gens favorables a l'actuació de la majoria, puix resulta que tots els tinents i síndics han tingut de passar per la violència de votar-se ells mateixos a fi de lograr la majoria absoluta de vots. Unanimitat se censura l'actitut dels Srs. Montserrat i Curull per la seva separació de la minoria republicana. El Sr. Montserrat es tinent d'Alcalde pel seu vot i amb els sufragis en contra de federals i nacionalistes. Els Srs. Montserrat i Curull han votat ben disciplinats al tinent d'alcalde carlí, Sr. Balart. Que aprofiti!

S'acaba la sessió acordant-se que les reunions de primera i segona convocatoria, sien, respectivament els dimecres i divendres, a dos quarts de set del vespre.

* * *

Una cosa es predicar...

S'ha constituït el nou Ajuntament, i s'han destriat desseguida'ls regidors en majoria, i minories, en tal forma, que preveiem per a molt prompte serios conflictes. La desconsideració, el veritable despreci, amb que per part de carlins, regionalistes i guasistes s'ha tractat a les minories republicana i conservadora, es evident. Ells, la *popular* de la compra de vots, de les baixeses, de les traïdories, de les imposicions a la Comissió nominadora, atribuint-se i adjudicant-se'l govern absolut de la ciutat!

Però no comentem: deixem que'ls fets vagin posant en ridícol als directores d'aquesta orquesta desballestada del caciquisme local. I comencem deixant en el ridícol més espantós a *La Veu de Tarragona*, que'l diu menge següent a les eleccions, publicava i recomanava als seus amics no deixessin de llegir l'article que copiem, degut—segons deia—a un venerable patrici tarragoní:

"SERENITAT

Als Regidors electes

Honorables Patricis: Tenia desitjos de parlar i he escullit *La Veu de Tarragona* per que, dit siga sens ofensa a ningú, és el setmanari que més estimo. Jo visc apartat de les lluites de partit, pro l'havia desitjat moltes vegades un setmanari com *La Veu*, i'm sembla que, llegint-la, me torno jove. No culpo als altres setmanaris, pro remarco un sentiment del que naix aquesta preferència.

Jo voldria que m'escoltessiu tots, tant, que fins demanaré al Director de *La Veu* que envii un número, ben marcat, a cada el·legit, i també a cada un dels Regidors que déuen quedar a l'Ajuntament.

Are ja no's baralleu, are ja no's fan eleccions, are ja podem pensar amb fredor, amb desapassionament. Pensem una mica, tots plegats, si us sab grat.

¿Que hi aneu a fer a l'Ajuntament?

Com si sentís les respostes: uns amb llargs discursos, els altres amb somnis de grandeses, tots

animats dels millors desitjos, tots volent treballar per Tarragona.

I també tots plens de rezels per lo que faran els altres, els enemics, als qui ja voldríeu haver dominat i vençut.

¡Aneu errats, us asseguro que aneu ben errats!

Jo que m'he mantingut allunyat de la lluita, que no lluito fá molt temps, pro que contemplo'l gran espectacle, puc dir-vos una cosa, la vui dir: estic segur de que'l foc patriòtic del primer moviment popular encare dura, que tots haveu lluitat en defensa noble dels vostres ideals, que uns i altres haveu lluitat patriòticament, adhuc equivocant-vos.

¡No m'ho digueu que nó! Jo vos convido a que cada u fassi exàmen de consciència i llealment se respongui a si mateix, si en qualsevol dels camps contraris, no trova a una dotzena d'adversaris lleals i decidits. I la resposta l'endevino, la sé de cert.

I com que no pretenc altre que portarvos el convenciment íntim, amb la resposta íntima, ja'n tinc ben bé prou. Seguim.

Abans havíem quedat en que a tots, sense excepcions, us guien bells propòsits. Are resulta que reconeixem la fè dels adversaris. Ja no'ns queda més que una sola cosa: suprimir el rezel i l'amor propi mal entès.

L'Ajuntament si no m'erro, desde'l primer d'any nou l'integraran 15 Regidors Populars i 11 no populars, dividits aquestos en nacionalistes, conservadors, federals i lliberals.

No dupto que la major de les enormitats fóra fer dos bandols d'enemistat irreductible. ¿Per qué fer dos bandols? L'odi dels uns als altres és absolutament injustificat. Guanyarien uns o altres, i això fóra lo de menos, per que jo estic persuadit de que si succeís aquesta gran desgracia, tant se valdria, la feina resultaria fatalment negativa.

Llavors sentiríem algún discurs bonic en les sessions, presenciariem discusions inacabables, veuríem com els esforços més generosos s'estrellaven contra'l desig, la voluntat primera i més important de *reventar* a l'enemic, de no deixar-li pendre cap ventatja.

Jo pregunto are als Regidors electes, als qui ja hi son també. ¿Que'n farem dels bons propòsits, dels bells projectes, dels grans somnis, si vosaltres mateixos els feu irreals? ¿Es aquest el ver patriotisme que us portà als mitins, que us portà al sacrifici del vostre temps i de les vostres energies? Si tant us heu sacrificat i esteu disposats a sacrificar-us, ¿no podeu començar pel sacrifici més fructífer del vostre amor propi o de la vostra manca de serenitat en aquestos moments trascendentals?

Sigueu amics en Tarragona, i sols voteu quan se tracti de qüestions que us separin; pro no feu, menos de bon comensament, una separació per sistema, irreductible. No hi ha motiu. Qui s'hi empenyís, és que no seria bon fill de Tarragona.

¡Si reflexionen en lo que queda escrit, el dia primer d'any, els ciutadans tarragonins tindrem el goig de veure com no hi ha vençuts ni vencedors, si no Concellers de Tarragona.

ARMADÀ.

Doncs bé, senyor Armadà: l'acompanyem en el sentiment. Vostè haurà vist, com nosaltres, que'ls bandols d'enemistat irreductible contra'ls quals vostè clamava, estàn creats; que de bon començament s'ha fet una separació per sistema, irreductible; que hi ha hagut vençuts i vencedors; que no hi ha hagut serenitat ni sacrifici de l'amor propi...

Però vostè, Sr. Armadà, haurà vist més: i es que tot això que considera una enormitat, una desgracia, un mancament de patriotisme; tot això que li fá llençar contra'l qui ho provoqués, la maledicció de no considerar-lo bon fill de Tarragona, ha sigut produït pels seus amics, pels populars, qui s'hàn oblidat del seus consells i s'hàn estimat més votar-se a si mateixos per a gaudir d'una vara.

I vostè, potser també farà com aquests senyors. Vindrà un altre elecció i encara votarà per la popular... Del predicar a l'obrar hi ha tanta diferencia.

* * *

Nota bibliográfica

Diccionari català-castellà i castellà-català per A. ROVIRA VIRGILI *Antonio Lopez*.—Barcelona 1913.

Estimo els diccionaris; i em delecta llegir-los molt més que llegir una novel·la.

Un diccionari d'ença que es comença fins a la darrera paraula és com un gestació. Quan s'ha finit i el tenim a les mans podem dir:—Heus aquí un organisme viu, el·laborat i articulat i complexe; fràgil—si voleu—com un nadó, i voltat alhora d'aquell mis-

teri que ens acaba de fer estimar les funcions fisiològiques naturals.

Algú ha dit, mol justament y raonada, que no comprenia l'escriptor indiferent a la curiositat dels diccionaris. A Catalunya on la biologia de la llengua és encara indefinida, cada diccionari nou és una fita d'ascensió i aquell que no en gaudeixi i assabori tot el gust no pot reclamar la preeminència d'escriptor professional.

Als primers temps de nostra restauració poètica, l'embadaliment d'escoltar el sò que feia la nostra llengua després d'un llarg silenci, podia excusar tota altra preocupació filològica; i fins potser més tard també, el tragí de l'excursionisme literari i el deler d'improvitzar un lèxic apte per a tota expressió cultural, fan perdonar l'oblit de la mesura racional de l'idioma. Però després d'afirmar-se la virtualitat del català en les més excelses creacions personals del modern renaixement; després de palesar-se la seva cordialitat, la seva *aptitud de relació* en el sentit d'escola; després de conquerir pels seus dominis l'expressió científica, no podem ja contentar-nos de incipients parloteigs purament instintius.

Per això just en el moment de la primera creixença del català (que no és pas encara una maduresa), l'aparició de la Gramàtica i els treballs de diccionari confirmen un trànsit reflexiu ben propers del seny que ha de nodrir la plenitud de l'idioma.

Es indiscutible la eficàcia d'aquest moment que s'enclou dins l'esforç de l'Institut d'Estudis i dels seus homes.

En Pompeu Fabra dirigeix els treballs tècnics de la secció filològica completant amb aquesta utilització els valors espirituals de la seva Gramàtica i de les lliçons de la càtedra oberta sota el patronatge de la nostra Diputació.

A l'entorn de Fabra creixen i s'espandeixen les iniciatives. Tornen de llurs excursions d'especialització lingüística i de llurs estudis a les Universitats estrangeres els nostres pensionats; és proclamada i acceptada l'unitat ortogràfica de la llengua catalana, guanyant-ne la seva espiritualitat nova vigoria; i és justament en aquest instant que els diccionaris se fan per a nosaltres essencials.

Són al primer pas tot just, car no és tasca d'improvització la dels diccionaris, ni la catalana és una llengua prou fixada encara per fer-ne una definitiva selecció. Però el sol fet retret de la constitució de l'Institut d'Estudis catalans i la voluntat d'Acadèmia que presideix la seva actuació i governa la adhesió dels nuclis selectes i l'unànim acceptació del nostre públic, n'anuncien la proximitat.

Al costat de la tasca, gairebé diríem doctrinal, de l'Institut, cal enmentar l'esforç divulgador de la premsa catalana i la cooperació d'alguns editors.

Entre aquests, l'Antoni López ha fet bella i patriòtica obra amb la publicació del Vocabulari Català i la recentíssima del diccionari (que motiva aquestes notes), degudes totes dugues a l'intel·ligent direcció de D. A. Rovira Virgili, qui tantes proves ens té donades dels seus coneixements filològics més que limitats a la teorització, fets vivents en la pura artística dels seus treballs d'escriptor.

La primera cosa que cal lloar del *Diccionari* del Sr. Rovira Virgili, és l'utilitat.

Utilitat espiritual, duta al terme màxim de les possibilitats gracies a la renovació d'anteriors diccionaris meritíssims que en ella s'acompleix; utilitat material per les condicions de facilitat que el fan assequible i manejable; per la doble disposició de les equivalències catalanes i castellanès i per la breu claretat amb que facilita les consultes. Utilitat total perquè líquida amb aventatge tota una etapa de transició lingüística i s'avança a un període de segura fixació.

Hem de lloar també d'aquest diccionari la importància que s'hi dona als literats creadors i a llurs aportacions per l'enriquiment i plasmació de l'idioma. No és pas un diccionari d'autoritats, però sí un diccionari en el qual a l'autoritat de la tradició s'hi ha sabut sumar l'autoritat dels grans vidents d'avui qui forgen la nova tradició. Llàstima d'algunes omissions que deixen en obra de tant noble generositat un amarg regust de personalisme.

Crec sincerament que hauria pogut esmentar-se i aprofitar-se la magna obra de *desamortització* del

llenguatge que una voluntat de Mestre realitza entre nosaltres.

Finalment és digne dels majors elogis sense reserves de cap mena la *convicció nacional* que traspuja tot el treball del Sr. Rovira Virgili.

Aquest diccionari és una afirmació més de catalanitat.

Glorificant la llengua, s'enalteix el lligam més potent de la nostra comunitat patriòtica.

Siguem-ne agraïts a l'autor i a l'editor del llibre.
J. M. LÓPEZ PICÓ.

(De Catalunya.)

Noves

El dimars de la present setmana vam tenir el goig de saludar al distingit Mestre Director del Col·legi Mont d'Or de la Bonanova i bon amic En Pau Vila, qui, en unió d'un estol de joves alumnes, entre els qui s'hi contaven el primogénit del malaguanyat poeta En Joan Maragall, i dos fills del ex-diputat a Corts N'Amadeu Hurtado, van estar-se dos dies visitant tot quan de notable enclou la nostre ciutat, restant-ne tots ells altament satisfets i gojosos.

Els metges d'aquesta ciutat d'ençà del primer d'any, han augmentat a dos pessetes el preu de la visita ordinària.

Hem rebut un article tractant aquest assumpte, que publicarem la setmana entrant.

La Joventut de la U. N. R. està organitzant l'acte inaugural que, per les referències que tenim, serà una vetllada en la que hi pendran part valiosos elements del nostre partit.

SALÓ DE VENTES

AL DIA

Novitats per a senyora i nenes en Merceria. — Confeccions. — Pells. — Sombreros. — Bisuteria, etc., etc.

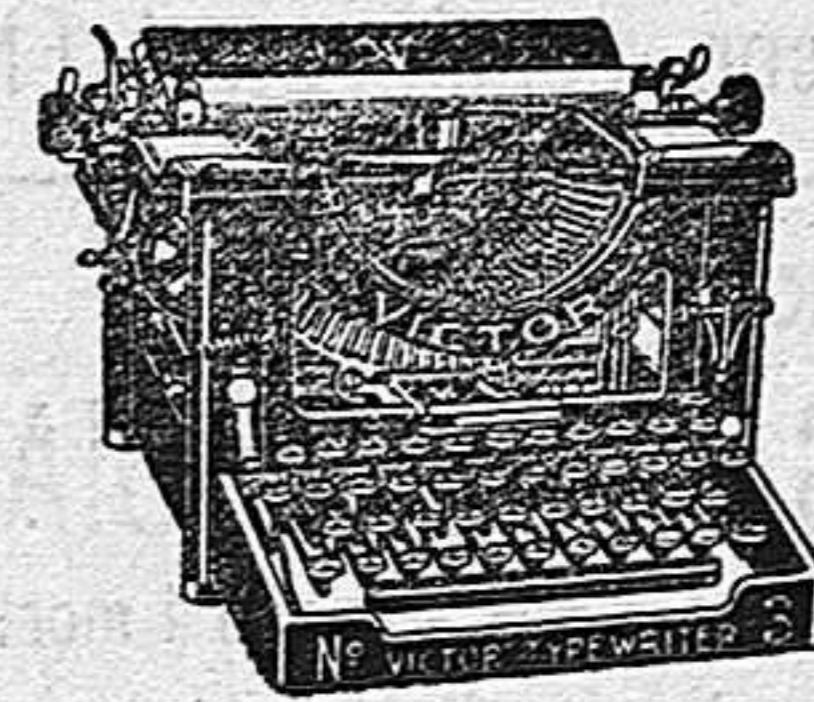
Gran assortit en PERFUMERIA
Inmensa varietat en Brodats.

Se venen a pessets i a trosos.
Preu fixe. — Ventes al contat. — Sempre nou. —
Continuament renovació.

Rambla de San Joan, 40, pral., 1.^a

TARRAGONA

Máquina d'escriure

VICTOR

La més ràpida

La més econòmica

La més perfeccionada

Per a informes i catàlegs dirigir-se al Representant a Tarragona, PERE OLIVELLA, Comte de Rius, 5, pral.

IMP. DE J. PUJÓAN, MÀNDEZ NÚÑEZ, 5.

JUNTA D'OBRES DEL PORT de Tarragona

Suscripció pública que tindrà lloc el 7 de janer proper en les seves oficines
Empréstit de 5.000.000 de pessetes
autoritzat per R. D. de 21 d'octubre de 1910.

Tercera emissió de 1749 obligacions, Serie C,
de 500 pessetes cada una

(Autoritzada per R. O. de 17 de setembre de 1913)

GARANTIT PER L'ESTAT

Interès del **CINC PER CENT** anyal, a pagar per semestres vençuts, essent els impostos a càrrec del tenedor (1).

Amortisació en trenta anys, per semestres, a començar el sisè any d'ençà de la primera emissió.

Garantit amb la subvenció anyal de 300.000 ptes. que l'Estat se compromet a abonar a la Junta durant 30 anys i amb els arbitris i demés ingressos que aquesta percebeix.

L'emissió tindrà lloc a les Oficines de la Junta, carrer d'Orient, 2, el dia 7 de Janer proper, de les 9 del matí a les cinc de la tarda, per subasta. El tipo mínim fixat per a la adjudicació de les Obligacions, serà el de la par.

Els suscriptors hauràn d'entregar a la Depositària de la Junta l'import de les Obligacions en el terme de vuit dies, a comptar de la celebració de la subasta.

Les proposicions se faràn per escrit en plec tancat i mitjansant el taló-resguard d'haver depositat una quantitat equivalent al 10 per 100 del valor nominal de les obligacions que'l proponent desitja suscriure.

La *Gaceta* del dia tres del corrent mes ha publicat el corresponent anunci de la subasta.

(1) Els impostos actuals son 5'52 per cent sobre l'import del cupó i 1 per 1.000 anyal sobre'l capital en concepte de timbre de negociació.

IBARRA Y C. S. en C.-SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a València, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Illa Cristina), Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián — Servei ràpid eventual per a Galícia i Nord d'Espanya amb escales a València, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, emplantant solament **atorze dies** en el viatge.— S'expedeix coneixement directe per a Luarda i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor **Luarda núm. 3** y per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa **Denain & d'Anzin**.

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca.— Unic servei fíxo i setmanal per a Certe i Marsella tots els divendres.

PRÓCSIMES SORTIDES

PER A LA COSTA D'ESpanyA

Desembre 25	"Cabo Oropesa"
Janer 1	"Cabo San Sebastián"
" 8	"Cabo Nao"
" 15	"Cabo San Martín"
" 22	"Cabo San Vicente"

PER A CETTE I MARSELLA

Desembre 26	"Cabo Nao"
Janer 2	"Cabo San Martín"
" 9	"Cabo San Vicente"
" 16	"Cabo Peñas"
" 23	"Cabo Higuera"

Per a més informes, a son consigratari EN MARIAN PERES, carrer Real, 32.-Telefon 45

C.^a de Seguros Generales de Dusseldorf

Segurs de transports

La New-York, de New-York

Companyia de segurs sobre la vida

L'UNION, de París

Companyia de segurs contra incendis.

L'Assicuratrice Italiana, de Milan

Companyia de segurs contra accidents.

La Continentale, de Mannheim

Segurs de transports.

Passeig de Colon, 11 i 12, Barcelona

SUBDIRECTOR A TARRAGONA

Macià Mallol Bosch, carrer de Mar, 1

Societat de socors mutuels

TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de malaltia, vellesa, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern Civil i en la Comisaría general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **Dr. Rabadá**

Per a més informes dirigir-se al domicili social:
Rambla St. Joan, 75, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7

CLÍNICA Y CONSULTORI PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinaries, Cirurgia operatoria, parts, electroterapia i análisis micro químic d'orina i productes patològics.—Sero Reacció de Wassermann.— Aplicació del 606

Baix la direcció del Dr. Rabadá

Ex intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Policlínica del Dr. Fargas i Metge de les Cases de Socors de Barcelona

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7 —Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.—Per a'ls pobres, franca, dilluns, dimecres i dissapte de 12 i mitja a 1 i mitja.

Rambla de Sant Joan, 75, principal.—TARRAGONA

FRANCISCO POTAU

Calçat fet

i a la mida

Rambla de Sant Joan, 52

PAPERERIA I EFECTES D'ESCRITORI

— DE —

JOAN M. PIÑOL

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit en llibres ratllats de totes menes i tamanys.
Escribanies, Plumes Stilogràfiques, pesa-cartes, copiadors, etc.

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat.
Postals de totes menes i albums per a les meteixes.

PREUS SUMAMENT BARATOS

MAGATZEM DE FERRETERIA FUMISTERIA I QUINCALLA

Eines de totes classes.—Objectes per a regalos.—Articles per a magatzems de vins i olis

Macià Mallol Bosch, Carrer de Sant Agustí, 9

FITER Enciclopedia moderna catalana.—Edició Galach

Léxic Català.—Divulgació de termes tècnics, científics, d'arts i oficis.—Antecedents del ordre històric i geogràfic.— Observacions tecnològiques conexas ab els coneixements artístics, científics i literaris.— Biografies.

Obra que ha merescut grans elogis de un aplec de catalans ilustres.

Cinc volums; presentació esmerada; planxes en relleu i or; obra genuinament catalana.—Venda a plassos (38 ptes.) i al comptat (35 ptes.)—Present de un moble simbòlic.

Diccionaris de totes les llengües: Català, Castellà, Espanyol Francés i Francés-Espanyol, Anglès Espanyol i Espanyol Anglès.—**Pal-las**, última paraula en aquesta mena de publicacions.—**Diccionar. de Laousse.**

Venda y suscripció de tota mena de diaris y revistes espanyoles y extrangeres: **Centre de Suscripcions de Joan Munté, Kioscos Rambla St. Joan y Rambla St. Carles.**

MOSTELLE

— (RAIMOST) —

SUC DE RAIMS SENSE ALCOOL

The Grape Juice C.^o L.^d

Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic

Un exelent refresc

El millor aliment en les malalties i convalescència.

Se ven per tot arrèu

Fabricació especial

de sabó de moltes classes
d'oli d'oliva i de coco

J. Monserrat

Gobernador Gonzalez, 16 i 18